

ANIMALIEPRODUKTION DANMARK

Grisslakten i Danmark har rasat med nästan 20 procent under det första halvåret 2023 jämfört med samma period året innan. Det är mer än dubbelt så mycket som den genomsnittliga minskningen i EU. Foto: Arkiv

Grisslakten rasar när dansk export minskar

HERNING, DANMARK
Den stolta danska grisnäringen har fått en påminnelse om sin egen dödlighet. Till följd av låga priser rasade grisslakten med nästan 20 procent under årets första halvår.

Det är snart två år sedan som det danska priset för slaktgris låg högre än EU-genomsnittet. I slutet av sommaren skilde motsvarande 10 svenska kronor mellan betalningen i Danmark och i grannen Tyskland.

Även om gapet under hösten har minskat märks redan konsekvenserna i form av minskad produktion och slaktgrisuppfödare som stänger stallarna eller minskar antalet grisar.

– Jag stod här för ett år sedan och sa att de höga spannmålspriserna är en bra möjlighet för grisuppfödare som vill dra sig ur. Men jag hade aldrig trott på en sådan minskning, säger Erik Larsen, ordförande i Landbrug & Fødevarers grissektion.

Grispopulationen är nu ganska exakt 11 miljoner, 20 procent mindre än rekordåren 2006–2007. Den procentuella nedgången i antalet suggor är ungefär densamma. De som säljer smågrisar på

export till i första hand Tyskland tjänar fina pengar medan de som producerar för den inhemska marknaden dras med i fallet.

– Jag förstår dem som väljer att exportera smågrisarna för att tjäna pengar här och nu. Men det kan få stora konsekvenser för branschen, menar Erik Larsen.

Strax innan griskongressen i Herning publicerades statistik som visade att slakten i Danmark minskade med 19,1 procent under det första halvåret 2023 jämfört med samma tidsperiod året innan. Antalet suggor minskade med 10 procent.

Svårare att konkurrera

Situationen bottnar i att Danmark är till nästan 90 procent exportberoende och säljer drygt hälften av sina grisar utanför EU. I det sammanhanget får den danska exporten av slaktade grisar, behäftad med relativt sett höga produktionskostnader, allt svårare att konkurrera på den globala marknaden när länder som främst Brasilien och USA producerar så mycket billigare.

– Det är en helt ny situation på marknaden. Vi säljer exempelvis inte längre några styckdetaljer till Kina utan enbart biprodukter. Därför måste vi fokusera mer på den danska verksamheten, sä-

Erik Larsen

Jais Valeur

Palle Jakobsen

ger Jais Valeur, VD för den kooperativa slakterijätten Danish Crown.

Danish Crown har en hård press på sig att leverera bättre priser till sina ägare, det vill säga bönderna. Två slakterier har redan stängts och koncernen har presenterat ett program för att till 2025 spara 1,5 miljarder danska kronor. Jais Valeur är också öppen med att det har varit interna friktioner när olika avdelningar i företaget skulle integreras.

Går i väntans tider

Men Danish Crown är långt ifrån ensamt om att tappa i lönsamhet. Världens sju största slakterikoncerner uppvisade en sjunkande omsättning under det första halvåret 2023. Deras samlade nettoresultat var på motsvarande minus 11 miljarder svenska kronor jämfört

med samma tidsperiod året innan.

Under tiden går de danska grisbönderna i väntans tider. Politikerna varslar om radikala klimatavgifter och skärpta miljöregler med anledning av stort kväveläckage. Det har under flera år också diskuterats ny EU-lagstiftning för ökad djurvälstånd.

Följden har blivit att nästan ingen vågar investera. Danmark har många slaktgrisstall som har passerat sitt bäst före-datum. Av omtalade satsningar på lösgående suggor och uppfödning med hela svansar har det hittills blivit nästan ingenting.

Satsa på förädlingen

Faktum är att det utöver de olika välfärdskoncepten, som står för ett par procent av marknaden, bara finns en